

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

21 mei 2007

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het volwassenenonderwijs

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door mevrouw Kathleen Helsen**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Linda Vissers;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de heer Ludo Sannen, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Robert Voorhamme;

de heer Karlos Callens, de dames Stern Demeulenaere, Laurence Libert.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren Jan Laurys, Luc Martens;

de heren Dirk De Cock, Chokri Mahassine, Joris Vandenbroucke;

de dames Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Vera Van der Borgh.

Toegevoegde leden:

de heer Jef Tavernier;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

1201 (2006-2007)

- Nr. 1: : Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3: In eerste lezing aangenomen artikelen

INHOUD

	Blz.
I. Uiteenzetting door de heer Paul Wille, secretaris-generaal VSKO	4
II. Uiteenzetting door mevrouw Inge De Win, voorzitter Federatie Tweedekansonderwijs en directrice CVO TKO Antwerpen	6
III. Vragen van de leden	8
IV. Uiteenzetting door mevrouw Rein De Ryck, coördinator CBE Gent, Federatie Centra voor Basiseducatie	8
V. Uiteenzetting door mevrouw Frieke Van Zundert, coördinator van het Huis van het Nederlands Antwerpen	11
VI. Vragen van de leden	14
VII. Uiteenzetting door mevrouw Mia Van Humbeeck, afdelingshoofd a.i. Sectorale Netwerking Syntra Vlaanderen	15
VIII. Uiteenzetting door de heer Frans Leroy, afgevaardigd bestuurder VDAB	16
IX. Vragen van de leden	18
X. Uiteenzetting door de heer Luc Van den Bosch, algemeen secretaris VSOA Onderwijs	20
XI. Vragen van de leden	21

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie organiseerde op 10 mei 2007 over het ontwerp van decreet betreffende het volwassenenonderwijs een hoorzitting met betrokkenen uit het onderwijsveld.

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER PAUL WILLE, SECRETARIS-GENERAAL VSKO

De heer Paul Wille: Na dertien zeer zenuwslopende onderhandelingsdagen zijn we tot vier protocollen van gedeeltelijk akkoord gekomen over de invalshoek van de onderwijsorganisatoren. Zowel OVSG, POV, VSKO en het Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, hebben een ‘ja, maar’ gegeven, een ‘ja, maar’ in viervoud dus.

Ik zal de ‘maar’ dik in de verf zetten zonder minnetjes te doen over de ‘ja’. Zal het ontwerp van decreet aan het volwassenenonderwijs hetzelfde elan geven als het decreet van 1999? Er zijn in ieder geval sterke punten.

De formulering van de opdracht van het volwassenenonderwijs is ambitieus. Nieuwe kernopdrachten zoals leertrajectbegeleiding roepen de verwachting op dat de cursisten met meer zorg zullen kunnen worden bediend. De veralgemening van de modulaire organisatie vergde enige moed.

Het hoger onderwijs voor sociale promotie (HOSP) krijgt in dit ontwerp een goede startpositie voor de eerstkomende jaren. In het hoger beroepsonderwijs – liever hoorden we hoger professioneel onderwijs – behoudt het hoger onderwijs voor sociale promotie een plaats. Het kan verder graduaatdiploma's uitreiken. De toelatingsvoorwaarden werpen geen hogere drempels op. De sector waardeert dat. De ambitie van de gelijkwaardigheid met het diploma van professioneel bachelor is in de feiten opgeborgen, maar de mogelijkheden om door te stromen via EVK niet.

De tijd is rijp voor regionale samenwerking en afspraken in het volwassenenonderwijs. Er is bereidheid om netoverschrijdend en met de centra voor basiseducatie samen te werken. De regionale afstemming kan de positie van het volwassenenonderwijs als marktleider in volwasseneneducatie versterken. Een planningsinstrument op regionaal niveau heeft een duidelijke meerwaarde en is nodig om de afstem-

mingsproblemen aan te pakken. De wijze van adviseren over bijkomende onderwijsbevoegdheid in de consortia draagt onze goedkeuring weg. Ook de regeling voor de buitenzonale vestigingsplaatsen schenkt voldoening. De consortia kunnen uitgroeien tot een herkenbaar aanspreekpunt voor de regionale coördinatie van het aanbod van volwasseneneducatie. De publieke opleidingsverstrekkers kunnen elkaar daar vinden, elk vanuit zijn eigen opdracht en zonder elkaar te kopiëren. Het belang van de cursisten is gediend met een transparant en gedifferentieerd aanbod.

Het ontwerp geeft impulsen voor kwaliteitsverbetering in het volwassenenonderwijs. De centra moeten expliciet een intern kwaliteitszorgsysteem op punt stellen. De overheid maakt duidelijk wat ze daarvan verwacht. De ondersteuning van de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie wordt versterkt. De pedagogische begeleidingsdiensten krijgen meer middelen om hun specifieke begeleidingscapaciteit voor het volwassenenonderwijs op te voeren. In het samenwerkingsverband tussen de begeleidingsdiensten en het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs wordt de bestaande samenwerking tussen de begeleidingsdiensten in het volwassenenonderwijs verankerd. Hoopgevend is het voornemen het initiatief voor het ontwikkelen van opleidingsprofielen toe te vertrouwen aan de stuurgroep van het virtueel samenwerkingsverband.

Tegen de trend in wil ik ook iets goeds zeggen over het financieringsmechanisme voor de centra. De centra blijven rechtstreeks gefinancierd of gesubsidieerd. Een belangrijk principe blijft zo overeind. Het basismechanisme is transparant en eenvoudig; het vlakt al te grote historisch gegroeide verschillen uit. De overgangsregeling voor leraarsuren en voor punten stelt de centra in staat om hun organisatie geleidelijk bij te sturen doordat het eventuele verlies tijdelijk wordt begrensd.

Ik vernoem als pluspunt ook de aangekondigde invoering vanaf 2008 van infrastructuurmiddelen voor het volwassenenonderwijs.

Tijd voor de ‘maar’. Ambitieuze nieuwe opdrachten kunnen maar gerealiseerd worden als er middelen tegenover staan. Dat is kort gezegd niet of amper het geval.

VSKO is beducht voor een verlies aan civiel effect van de certificaten bij het loslaten van graden en onder-

wijsvormen in het secundair volwassenenonderwijs. De situering op het niveau van de derde graad SO is in heel wat regelgeving een voorwaarde voor de toegang tot beroepen.

De koepels en het Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, aanvaarden de meeste elementen in de doelstellingen en opdrachten van de consortia, maar ze verzetten zich unisono tegen de creatie van een bijkomend netoverschrijdend bestuursniveau in de vorm van een vzw, een gevaarlijk precedent. Ze willen de eindverantwoordelijkheid van hun besturen niet ondergraven. Samen ontwikkelden ze tijdens de onderhandelingen een alternatief voorstel. Ze geven aan de consortia de rol van een plannings- en coördinatieorgaan. Als planningsorgaan brengt het consortium adviezen uit over bijkomende onderwijsbevoegdheid, over de afstemming van het aanbod en over bijkomende vestigingsplaatsen. Als coördinatieorgaan is het consortium het platform voor samenwerking met de Centra voor Basiseducatie (CBE's) en het centrale aanspreekpunt voor derden, waaronder publieke opleidingsverstrekkers. Het consortium werkt samen met de Huizen van het Nederlands en stelt een vijfjaarlijks opleidingsplan op. De onderwijsverstrekkers zien het consortium als een netoverschrijdend, regionaal samenwerkingsverband tussen de centrumbesturen, dat tot stand komt via een samenwerkingsovereenkomst tussen de overheid en alle besturen in het consortium.

De oprichting van een lokaal onderhandelingscomité (LOC) bij het consortium met bevoegdheden voor het personeel van de centra achten ze problematisch. VSKO wil de representatieve vakbonden betrekken in een overleg over planning van het aanbod.

Voor het katholieke volwassenenonderwijs blijven er ernstige knelpunten in de financiering. De delers voor nijverheidsonderwijs, in het bijzonder voor het studiegebied mechanica-elektriciteit en daarnaast voor de studiegebieden personenzorg en sociaal-agogisch werk zijn te hoog. Ze beletten enerzijds het voortbestaan van een gedifferentieerd aanbod aan volledige trajecten in een aantal industriële opleidingen tot knelpuntberoepen en houden anderzijds geen rekening met aangepaste agogische en didactische methoden in de sociale opleidingen.

Ik deel de vrees van velen dat de drastische verhoging van de inschrijvingsgelden minstens tijdelijk tot minder participatie zal leiden. Ik wil niet in de eerste plaats pleiten voor meer volledige vrijstellin-

gen, tenzij selectief voor NT2. Ik dring vooral heel sterk aan op een verlaging van het plafond van het inschrijvingsgeld. Jaarlijks 400 euro betalen is voor cursisten in langdurige en meerjarige opleidingen een echte afknapper. Indexeer de 250 euro die vandaag het inschrijvingsgeld begrenst. Ik wijs trouwens op het advies van de Raad van State die van oordeel is dat een dergelijke verhoging strijdig is met de 'standstill'-bepaling uit het ESCR-verdrag. Ik vraag ook begrip voor één enkele doelgroep, waarvoor ik een verminderd inschrijvingsgeld voorstel: cursisten die nog recht hebben op kinderbijslag. Zij hebben in het volwassenenonderwijs geen kans op een studiebeurs.

Een plafond per opleiding per schooljaar staat haaks op de modulaire organisatie, waar cursisten net zo goed starten in de maanden januari of februari. Als ze dan in september hun opleiding voortzetten, kijken ze tweemaal tegen het plafond aan. Daarom vragen centra een semesterbegrenzing.

Het Fonds Inschrijvingsgelden vindt geen genade in de ogen van onze centra. Die verkapte onderwijsbelasting is een precedent zonder weerga. De centra wensen de inschrijvingsgelden rechtstreeks aan te wenden en ze deinzen terug voor de administratieve rompslomp die het fonds zal teweegbrengen.

Tot slot: de timing voor de implementatie van het decreet wordt kantje boord. Al gaat de verplichting om de consortia op te richten pas in op 1 september 2008, toch is 1 oktober 2007 kort dag voor het indienen van dossiers als de actoren op vrijwillige basis al vroeger met een gesubsidieerd consortium willen starten.

Tot daar aan toe, wat ons bijzonder hindert bij de voorbereiding van het volgende schooljaar zijn een aantal onbekenden. Sommige bepalingen over vrijstelling van het inschrijvingsgeld en voornamelijk over de rol van de VDAB bij de trajecten naar werk hoeven snel een verheldering om inschrijvingen mogelijk te maken. Centra willen uitsluitsel over de omkadering van bestuurs- en onderwijzend ondersteunend personeel in 2007-2008 met de beloofde uitbreiding in uitvoering van cao VIII.

Van in het begin was de financiële onderhandelingsruimte gebetonneerd door de meerjarenbegroting van de Vlaamse Regering die slechts een maximale groei van 2 percent aan les- en leraarsuren aan de centra voor volwassenenonderwijs toekent. Het stuk stof voor het nieuwe kostuum van het volwassenenon-

derwijs is te klein. Het ontworpen pak zit dus niet gemakkelijk, een paar maatjes te klein. Niet dat we het levenslang leren, het fameuze LLL, verwacht hadden in een XXL, maar de ‘mediumsize’ die voorgesteld wordt, had wel een XL mogen zijn. Ik vrees dat het kostuum al vlug ongemakkelijk zal zitten en uitgetrokken zal worden. Het gevolg zal dan onvermijdelijk zijn dat het volwassenenonderwijs in zijn hemd dreigt gezet te worden, echt waar een onaantrekkelijk vooruitzicht. De leden van deze commissie kunnen daar nog iets aan doen.

II. UITEENZETTING DOOR MEVROUW INGE DE WIN, VOORZITTER FEDERATIE TWEEDEKANSONDERWIJS EN DIRECTRICE CVO TKO ANTWERPEN

Mevrouw Inge De Win: Ik ben voorzitter van de Federatie Tweedekansonderwijs die sinds het midden van de jaren tachtig centra met een afdeling tweedekansonderwijs groepeerd. We verdedigen de belangen van laaggeschoolde diplomagerichte cursisten. Momenteel zijn er 16 leden van de 117 centra uit alle regio's en van alle koepels.

Jaarlijks stromen in Vlaanderen 13 percent van de jongeren ongekwalificeerd uit het secundair onderwijs. Op 30 juni zullen dus 13 percent van de jongeren geen diploma secundair onderwijs behaald hebben. Als directeur van een Antwerps centrum wil ik daar graag een triest record aan toevoegen: in Antwerpen stromen 18 percent van de jongeren ongekwalificeerd uit het secundair onderwijs.

Het diplomagericht secundair onderwijs voor volwassenen is, sinds het decreet van 1999, erkend als doelstelling door het ministerie van Onderwijs. Toch heeft een aantal centra al 25 jaar ervaring. Tussen 1980 en 1999 hebben zij cursisten voorbereid op de examencommissie of de middenjury. Sinds 1999 kunnen de centra eigen erkende certificaten en diploma's uitreiken.

De getuigschriften en diploma's van het tweedekansonderwijs (TKO) voor dag- en avondscholen hebben dezelfde waarde als die van het gewone secundair onderwijs. Cursisten hebben allerlei motieven om TKO te starten: promotie op het werk, verder studeren, een basis voor een beroepsopleiding, het huiswerk van de kinderen kunnen begeleiden enzovoort. Iedere educatieve en professionele motivatie is een goede motivatie. We trachten de motieven van de

cursisten duidelijk te bepalen, ook voor henzelf. Ze starten immers een lange leerweg en moeten om het vol te houden geregeld hun motieven bekijken.

TKO is anders dan secundair onderwijs en dan de andere vormen van volwassenenonderwijs. TKO respecteert het eigen tempo van de cursist. Aan het begin van het leertraject neemt het ruim tijd voor oriëntatie. Dat kan immers tijd, geld en energie van alle betrokkenen sparen. Er zijn heel wat vrijstellingsmogelijkheden. TKO beschikt over een degelijk zorgbeleid. De modulaire structuur is gelijk aan de andere vormen van volwassenenonderwijs.

Ongeveer 20 percent van de cursisten is jonger dan 20, ongeveer 80 percent is jonger dan 30. Minder dan 20 percent van de cursisten heeft een beroepsinkomen of het zijn jongeren waarvoor de ouders nog kinderbijslag ontvangen. In een land met een leerplicht tot 18 zijn er tal van redenen voor de grote ongekwalificeerde uitstroom. Vaak betreft het mensen met een geblutst verleden. Veel cursisten hebben leerproblemen, psychosociale of economische moeilijkheden.

Het cursusaanbod is analoog met het secundair onderwijs, zowel tweede graad TSO als ASO, maar ook de derde graad BSO, TSO en ASO. Voorlopig toch, tot de indeling in graden verdwijnt. Cursisten halen aan het einde van de rit identiek dezelfde eindtermen dan jongeren in het gewone secundair onderwijs, op de eindtermen voor lichamelijke opvoeding en godsdienst na. Recent zijn de diplomeerbare opleidingen aanzienlijk uitgebreid. Veel centra werken samen aan het project 'samen-scholing', een combinatie van de algemene vakken in het ene centrum en de richtinggebonden vakken in een ander centrum.

Cursisten doen minstens vier semesters over een graad. Jongeren kunnen soms sneller gaan omdat ze vaker vrijstellingen hebben. TSO-opleidingen met stage worden vaak gespreid over zes semesters. Voor zo'n kwetsbare doelgroep is zorgbeleid zeer belangrijk. Steeds meer centra besteden daar uren aan. Het is belangrijk om de effectiviteit te verhogen. Daarom zijn specialisten voor faalangsttraining en uitstelgedrag, voor de opvang en doorverwijzing van psychosociale problemen, voor leermoeilijkheden en trajectbegeleiders noodzakelijk.

Afgestudeerden van zowel TSO-, BSO- als ASO-richtingen stromen door naar vervolgopleidingen en

werk. Dat blijkt uit enquêtes die enkele centra uitvoeren in het kader van uitstroomonderzoek. Ik beklemtoon dat ook de afgestudeerden aan BSO-richtingen vervolgopleidingen starten. Die opleidingen zijn dus niet alleen gericht op werk. Heel wat afgestudeerden maken sociale promotie. Dat zijn dan vooral de avondcursisten die overdag werken. Dat is trouwens meestal hun motief om de opleiding te starten. Heel opvallend is dat veel afgestudeerden zelfvertrouwen ervaren als de belangrijkste leerwinst.

Ik ga over tot het TKO in het ontwerp. Er circuleren sinds lang voorontwerpen. Ik wil mijn dank betuigen voor de transparante communicatie en de grote luisterbereidheid van zowel kabinet als administratie, waardoor er in het huidige ontwerp een aantal knelpunten weggewerkt zijn.

Meest positief voor de leden van de federatie zijn de erkenning van zorguren voor algemene vorming en het wegwerken van de ongelijke financiering van de centra. Artikel 109 van het ontwerp over het inschrijvingsgeld vormt nog een knelpunt. Voor ons ontbreekt er een categorie bij de vrijstellingen, namelijk voor jonge cursisten. We stellen dan ook voor om jonge cursisten die genieten van kinderbijslag, op te nemen in paragraaf 3 over de volledige vrijstelling.

Hetzelfde artikel legt de maximumgrens op 400 euro per schooljaar. De federatie stelt voor om de maximumgrens op 250 euro per schooljaar of 125 euro per semester te leggen. Zij pleit voor een semestergrens omdat de meeste centra omvangrijke trajecten aanbieden en meestal met semesters werken.

We pleiten voor beide aanpassingen op basis van enkele argumenten. Eerst en vooral dreigen er te grote discrepanties te ontstaan tussen werkenden en niet-werkenden. Werkenden kunnen een beroep doen op opleidingscheques. Er is daarenboven een te groot verschil tussen mensen die kiezen voor ASO en die bijgevolg voor de volledige opleiding zijn vrijgesteld en andere die kiezen voor TSO of BSO. Zij dreigen voor specifieke opleidingen in betalende trajecten terecht te komen.

De centra worden te afhankelijk van de erkenning van de trajecten naar werk door VDAB. Alle jonge cursisten kunnen zich inschrijven bij VDAB, hun wachttijd loopt dan en zij worden al dan niet gedeeltelijk vrijgesteld. Dat is geen goede werkwijze omdat de RVA-reglementering duidelijk zegt dat iemand die zich inschrijft op ieder gepaste werkaanbieding moet ingaan. Wat is dan het nut van op de schoolbanken te zitten? Het is daarenboven helemaal niet zeker welke

trajecten VDAB zal erkennen als traject naar werk. Tot slot zullen de hoge inschrijvingsgelden jonge drop-outs van het secundair onderwijs afschrikken.

Ik heb een overzicht gemaakt van de gevolgen van het ontwerp op de inschrijvingsgelden van de huidige 194 cursisten in de BSO-opleiding van CVO TKO Antwerpen. Zestien cursisten zullen niets blijven betalen. Ze betalen wel voor kopiekosten, onderwijs is dus niet helemaal gratis. Vier mindervaliden die nu niets betalen, zullen in de categorie van 0,25 euro per lesuur terechtkomen en daarbovenop nog kopiekosten betalen.

De derde groep van 64 cursisten zijn uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Zij moesten in het schooljaar 2006-2007 geen inschrijvingsgeld betalen. Ze zullen volgens het nieuwe decreet wel 0,25 euro per lesuur betalen. Ik ga er immers van uit dat zij niet terechtkomen in een erkend traject naar werk. De BSO-kantooropleiding ligt wat dat betreft een beetje onder vuur.

De volgende groep van 15 heeft voordeel bij het ontwerp. Ze zitten nu in hun wachttijd, maar zijn ondanks de regels van RVA toch bij ons ingeschreven. Ze gaan van 0,39 euro naar 0,25 euro per lesuur.

De volgende twee groepen zijn in mijn ogen de belangrijkste. 54 cursisten werken. Zij schrijven in voor minder uren, het gaat vaak over avondcursisten. Ze betalen nu 0,39 euro per lesuur. Het ontwerp verhoogt dat bedrag fors. Een aantal kan genieten van de maximumgrens van 400 euro. Sommigen kunnen een deel van het inschrijvingsgeld compenseren met opleidingscheques. Cursisten die werken, kunnen als ze geen diploma secundair onderwijs hebben, het volledige bedrag van de opleidingscheques gebruiken, 250 euro in plaats van 125 euro. Daarmee rekening houdende, halen maar een paar cursisten de maximumgrens. Zelfstandigen komen niet in aanmerking voor de opleidingscheques maar ook in die groep bereiken sommigen de maximumgrens.

De laatste groep van 32 zijn de cursisten die nog kinderbijslag ontvangen. Het zijn jonge cursisten die nog thuis wonen. De ouders willen vaak dat ze een diploma halen. Het inschrijvingsgeld voor die categorie verhoogt fors. Ze komen niet in aanmerking voor opleidingscheques. Bijna alle cursisten bereiken de maximumgrens.

Op basis van deze concrete cijfers vraag ik aan de parlementsleden of 400 euro per jaar om een diploma secundair onderwijs te halen, niet te hoog is.

III. VRAGEN VAN DE LEDEN

De heer Jef Tavernier: Bepaalde kritieken lopen gelijk, onder meer op het inschrijvingsgeld en het plafond. Hoe past de grens van 400 euro in het modulaire systeem? Dat is een grens per schooljaar. Is een semestersysteem niet beter of moet er niet per twee semesters een maximum komen?

Kunnen de sprekers de rol van VDAB en de onzekerheid erover duidelijker schetsen? Is het alleen omdat centra nu al een zicht moeten hebben op de zogenaamde erkende trajecten of leiden nog andere elementen tot onzekerheid?

De voorzitter: Ik wijs erop dat de afgevaardigde bestuurder van VDAB nog aan het woord komt.

De heer Paul Wille: Het beste systeem is een semesterbegrenzing van 125 euro. Op enkele uitzonderingen na is een plafonnering op jaarbasis achterhaald. De kern van het probleem is dat de overheid het volwassenenonderwijs geen werkingsmiddelen geeft. De centra gebruiken de inschrijvingsgelden van de cursisten noodgedwongen om hun werking te financieren. Het is inconsequent levenslang leren te promoten zonder werkingsmiddelen toe te kennen.

Bij de centra is er een onwennig gevoel. Niemand heeft problemen met de samenwerking tussen VDAB, volwassenenonderwijs, middenstandonderwijs voor de volwasseneneducatie. Er zijn wel een aantal concrete knelpunten vooral in verband met de erkende trajecten. De centra willen enkel dan duidelijkheid zodat iedereen van meet af aan op hetzelfde spoor zit.

Mevrouw Cathy Berx: Kunnen de sprekers de vrees over het civiele effect verduidelijken? Op welke termijn maken cursisten een opleiding af? De modulering laat de cursisten toe om hun opleiding voor een tijdje te onderbreken. Er zou een plafond van 1200 euro per opleiding komen voor zover die binnen de vier jaar wordt afgewerkt. Is dat haalbaar? Zijn er cursisten die er langer over doen? Levert dat administratieve of andere problemen op?

De heer Paul Wille: Er dreigt een probleem te ontstaan als de koppeling met de graden en de onderwijsvormen van het secundaire onderwijs geschrapt wordt. De herkenbaarheid van studiebewijzen komt dan in het gedrang. De arbeidsmarkt oriënteert zich op de kwalificatiestructuur van het voltijds onderwijs.

Het volwassenenonderwijs zal die niet meer hantieren. Er komen wel deelcertificaten en certificaten. Een typecursus levert echter ook een getuigschrift op. De herkenbaarheid valt weg. Modulering werkt misschien sowieso in de hand dat cursisten niet meer gaan voor de volledige opleiding. Ze onderbreken hun opleiding met de bedoeling later voort te doen, maar het komt er niet van. Dat is in mijn ervaring een groot probleem. Kiezen voor modulering is dus een waagstuk. Ook dekkwalificaties moeten herkenbaar zijn, vandaar onze schrik.

Mevrouw Inge De Win: Bij TKO gaan cursisten ervan uit dat ze de eindmeet zullen halen. Dat is een onderscheid met cursisten in andere opleidingen. Wat de opleidingsduur betreft, is het zo dat heel wat cursisten er langer over doen dan drie of vier jaar. Dat hangt af van waar ze in het traject beginnen en van hun beschikbare tijd. Mensen die tegelijkertijd werken, zullen hun opleiding langer moeten spreiden. Het vastleggen van een maximumduur is vanuit overheidsoogpunt een economische overweging. Er zijn zeker cursisten die langer over hun opleiding doen.

TKO kiest zeker voor het semestersysteem wegens de modulering. De modulering biedt een grote vrijheid aan de inrichters van het onderwijs. In opleidingen met veel modules en gecompliceerde leerwegen wordt er meestal gekozen voor een semestersysteem.

IV. UITEENZETTING DOOR MEVROUW REIN DE RYCK, COÖRDINATOR CBE GENT, FEDERATIE CENTRA VOOR BASESEDUCATIE

Mevrouw Rein De Ryck: Ik baseer me op de standpuntennota die de vertegenwoordigers van de basiseducatie na de onderhandelingen opgemaakt hebben.

De sector heeft het gewaardeerd dat hij, ondanks het feit dat de basiseducatie formeel nog niet tot onderwijs behoort, toch bij de onderhandelingen betrokken is en dat er rekening gehouden werd met zijn reacties. Al waren het dan dertien slopende dagen.

Voor de basiseducatie brengt het ontwerp toch wel zeer grote veranderingen. Het krijgt een duidelijke plaats binnen het onderwijs en wordt daardoor vanaf nu volledig uit het sociaalculturele vormingswerk gehaald. Het financieringssysteem verandert volledig. Er komt een ander personeelsstatuut. Het ondersteu-

ningscentrum wordt hervormd. En misschien wel het meest ingrijpende van al: de fusie van 29 naar 13 of 14 centra basiseducatie.

U zult begrijpen dat een dergelijke grondige hervorming ons niet onberoerd laat. Heel wat punten in het voorontwerp van decreet komen tegemoet aan verwachtingen van de sector. Hij kan zich in belangrijke mate terugvinden in het ontwerp.

Toch zijn er nog een aantal punten waar we ons zorgen over maken of waarvan we denken dat ze beter hadden gekund of anders hadden moeten zijn om de werking van de centra verder goed uit te bouwen. Ik zal proberen aan de hand van een aantal punten de reactie van de sector op het ontwerp zo helder mogelijk te schetsen.

Basiseducatie wordt geïntegreerd in onderwijs. Dat is een logische evolutie. De afgelopen jaren is de basiseducatie steeds meer uitgebouwd en georganiseerd als een onderwijsvoorziening waarin opleidingen worden aangeboden om volwassenen competenties te laten verwerven die nodig zijn om maatschappelijk of professioneel te functioneren en verdere opleidingen of vormingen te kunnen volgen. Het ontwerp geeft basiseducatie een duidelijke en zichtbare plaats in het onderwijslandschap. Het bevat een heldere omschrijving en afbakening van de opdracht, het niveau en de doelgroep. Het volwassenenonderwijs wordt daarvoor een geheel, waarin drie niveaus worden onderscheiden. Basiseducatie neemt het eerste niveau voor zijn rekening.

Het ontwerp erkent de eigenheid van de basiseducatie. Vooreerst door de basiseducatie niet in te bedden in de bestaande onderwijsvoorzieningen, maar door, voor de organisatie van basiseducatie, aparte autonome centra te behouden. We vinden dat uitermate belangrijk, niet uit behoudsgezindheid, ook niet omdat we de kwaliteit van de andere onderwijsverstrekkers in vraag stellen, wel omdat we ervan overtuigd zijn dat de missie van de basiseducatie een eigen organisatie vergt. Voor de verdere uitbouw van de basiseducatie is er behoefte aan organisaties die zich volledig kunnen toelagen op de specifieke kenmerken van laaggeschoolde of beter laaggeletterde volwassenen en op de knelpunten, weerstanden en belemmeringen die de groep ondervindt om deel te nemen aan opleidingen.

Dat in het nieuwe decreet opnieuw gekozen wordt voor centra basiseducatie met een territoriale en pluralistische organisatievorm, komt tegemoet aan de

verwachtingen van de sector. Dat zijn ook sterke elementen van het huidige decreet basiseducatie.

Het ontwerp stelt hoge verwachtingen aan de basiseducatie. De centra basiseducatie hebben een belangrijke maatschappelijke opdracht. De werking van de centra moet leiden tot een verhoging van het geletterdheidsniveau in Vlaanderen en de verhoging van de participatie van laaggeletterden aan levenslang leren. De centra basiseducatie willen zich ernstig engageren om die maatschappelijke opdracht mee waar te maken en de basiseducatie kwalitatief en professioneel uit te bouwen. Het ontwerp biedt hiertoe de mogelijkheden.

Soms merken we echter dat praktijk en theorie nog niet altijd honderd procent op elkaar aansluiten. De afgelopen jaren is in alle leergebieden van de basiseducatie de modulaire structuur ingevoerd. In functie van de transparantie, de afstemming en de kwaliteit is dat een goede zaak. Er zal echter zeker nog ernstig werk moeten gemaakt worden van de verbetering van het modulair georganiseerde cursusaanbod, zodat we beter kunnen inspelen op de concrete leervragen van de verschillende doelgroepen en we ons aanbod flexibel kunnen inzetten in verschillende opleidingstrajecten. De sector is dan ook vragende partij voor een grondige evaluatie van de modulaire structuur. De evaluatie moet kunnen leiden tot aanpassingen op basis van de ervaringen in de praktijk en in functie van de maatschappelijke opdracht.

De inbedding van basiseducatie in onderwijs is een proces waarbij alle centra aangeven behoefte te hebben aan een goede ondersteuning, zowel op agogisch, didactisch en organisatorisch vlak als voor de kwaliteitszorg en de leerplannen, maar ook om goede methodieken en lesmaterialen samen te brengen en door te geven. Voor basiseducatie bestaat er nu al een dergelijke ondersteunende organisatie namelijk het VOCB (Vlaams Ondersteuningscentrum voor de Basiseducatie). We zijn dan ook tevreden dat in het nieuwe decreet de verdere specifieke ondersteuning van de basiseducatie via het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs wordt gewaarborgd. Meer nog, door in het nieuwe ondersteuningscentrum vertegenwoordigers van de centra op te nemen, is er een grotere garantie dat de werking van het ondersteuningscentrum optimaal wordt afgestemd op de behoeften van de centra.

Toch zijn we teleurgesteld. De ondersteuningsstructuur zoals die nu in het ontwerpdecreet is opgenomen, is een afzwakking van het oorspronkelijke concept,

namelijk één ondersteuning- en kenniscentrum voor het volledige volwassenenonderwijs. Dat bood, volgens ons, de meeste garantie op het samenbrengen van de wederzijdse expertise en het realiseren van een goede inhoudelijke afstemming tussen basiseducatie en CVO's. We hebben alle begrip voor de opmerkingen die de CVO's over de structuur gemaakt hebben en aanvaarden dan ook het voorstel van het ontwerp-decreet, maar we willen toch uitdrukkelijk een goede opvolging en een grondige evaluatie vragen om na te gaan of de doelstellingen en opdrachten in deze constructie in dezelfde mate gerealiseerd worden.

Dat de overheid met dit ontwerp structurele samenwerking tussen de basiseducatie en de CVO's wil, komt het duidelijkst tot uiting door de oprichting van de consortia. Basiseducatie heeft zich steeds uitgesproken voor de oprichting van consortia als regionale vzw's. Het heeft zich ook altijd uitgesproken voor een sterke structuur met een eigen personeelskader dat de opdrachten in alle neutraliteit en objectiviteit kan uitvoeren. Die neutrale en objectieve opstelling verwachten we zeker van de leiding van het consortium. Oorspronkelijk was dat een directeur. In de loop van de onderhandelingen werd het een afgevaardigde bestuurder. Wij hadden liever de directeursfunctie behouden. Als de afgevaardigde bestuurder verbonden blijft met één van de aanbod-verstrekken, kan dat een neutrale en onafhankelijke opstelling bemoeilijken. Bovendien betwijfelen we of iemand waarvoor de leiding van het consortium niet zijn dagdagelijkse hoofdopdracht is, in staat zal zijn om zich ten volle te wijden aan de uitbouw van een sterk consortium.

Het meest ingrijpende voor de huidige centra basiseducatie, zijn de fusies van 29 naar 13 centra. Die operatie is gekoppeld aan de consortia. De centra erkennen dat de schaalvergroting noodzakelijk is om een sterke positie en een kwalitatief, gedifferentieerd cursusaanbod in de hele regio uit te bouwen. In de meeste regio's zijn ondertussen de gesprekken bezig om de fusieoperatie rond te krijgen tegen 1 september 2008.

De fusie is een niet te onderschatten opdracht die nu bovenop de andere opdrachten en taken van de centra basiseducatie komt. Hier rekenen we echt wel op begrip, en, waar mogelijk, op het beperken van de administratieve planlast en op ondersteuning. Iedereen weet dat een fusieoperatie, ook al staat men 100 percent achter de rationele overwegingen, heel wat vragen, onzekerheden en zelfs onrust met zich mee-

brengt, zowel bij het personeel als bij het bestuur. De huidige coördinatoren zullen een belangrijke rol spelen bij het in goede banen leiden van de fusieoperatie. Maar ook bij hen is er onzekerheid. Ze gaan immers van 29 coördinatoren naar 13 directeurs. De coördinatoren die geen directeur worden, krijgen volgens het ontwerp een staffunctie. Dat is onvoldoende. We willen overleggen over goede overgangsregelingen voor de boventallige coördinatoren.

Ik sprak over dertien centra, maar eigenlijk is de vraag van de basiseducatie veertien centra. We gaan niet akkoord met de regio-indeling in Limburg. Van bij de eerste besprekingen over de regio-indeling pleitte basiseducatie voor Limburg voor drie consortia en drie centra basiseducatie. Nu zijn er zes centra. Het ontwerp geeft Limburg twee consortia en dus twee centra basiseducatie. Noord-Limburg zou daardoor de enige regio zijn waar vier CBE's moeten fuseren. Bij de keuze van de regio-indeling voor Limburg werd geen rekening gehouden met de huidige werkingsgebieden van de CBE's, wel met de vestigingsplaatsen van de CVO's. Er moet gezocht worden naar een voor alle partijen aanvaardbare oplossing.

We stellen voor om in de regio Noord-Limburg twee autonome centra basiseducatie op te richten, zodat Limburg in totaal drie centra basiseducatie heeft. Gezien de waarborgen die de overheid voor de basiseducatie heeft ingebouwd, namelijk één CBE per consortium, is de enige oplossing om in Noord-Limburg twee autonome werkingen te realiseren, een toevoeging aan artikel 87 namelijk "in afwijking van §1, worden in regio Noord Limburg twee voltijdse functies van directeur aangesteld".

Zoals gezegd, verandert het hele financieringssysteem voor de basiseducatie. Het is nu dan ook nog zeer moeilijk voor de sector om goed in te schatten wat de effecten en gevolgen kunnen zijn. Onmiskenbaar positief is het feit dat basiseducatie uit het gesloten enveloppesysteem stapt en net zoals de CVO's overstapt naar een systeem met een groeimechanisme. Bovendien worden de twee aparte financieringssystemen van de Vlaamse overheid, namelijk de financiering op basis van het decreet en de financiering via de extra NT2-middelen, samengebracht. Die laatste middelen worden daardoor structureel.

In de afgelopen jaren hebben de centra basiseducatie van allerlei additionele financieringskanalen gebruik gemaakt om het cursusaanbod uit te breiden. Vaak waren het tijdelijke projectmiddelen, waaraan ook

slechts tijdelijke tewerkstelling gekoppeld was. Ook de extra-NT2-middelen die bij de meeste centra het grootste aandeel vormen van de additionele middelen, zijn tijdelijke, jaarlijks toe te kennen middelen. Het groeimechanisme en de structurele financiering zijn dan ook een grote vooruitgang en bieden de centra basiseducatie de mogelijkheid om op langere termijn te plannen en een gezonder personeelbeleid te voeren. De minister heeft er daarnet naar verwezen en hij sprak ook van een werkzekerheid van 95 procent. Dat is een heel positief punt van het ontwerp.

Basiseducatie gaat akkoord met de berekeningswijze van de VTE's voor de functie van leraar. Dat ook de leertrajectbegeleiding en activeringsactiviteiten gefinancierd worden via de verhoging van de VTE met 10 procent vindt het zeer positief. De 10 procent bevat echter ook de omkadering die nodig is voor het individueel leren via een open leercentrum, remediëringssacties en het individueel plan. Voor sommige cursisten is dat een noodzakelijk alternatief leertraject. Al die acties kunnen enkel onder begeleiding van een educatieve medewerker. Het lijkt ons dan ook correcter dat die activiteiten als opleidingsaanbod beschouwd worden en zoals het andere opleidingsaanbod via de lesuren cursist gefinancierd worden. Die activiteiten onderbrengen in de 10 procent, kan ten koste gaan van de uitbouw van de leertrajectbegeleiding en de activering, of omgekeerd kan het ertoe leiden dat centra niet verder investeren in de uitbouw van een open leercentrum.

Tot slot, het personeelsstatuut. Na consultatie door de vakbonden, werd door de meerderheid van het personeel van de basiseducatie gekozen voor CODO. De centrumopdracht en de functieverloning uit het huidige decreet basiseducatie worden door de sector als positief ervaren en blijven door de aanstelling op contractuele basis gewaarborgd.

Het engagement van de overheid om het huidige personeelsvolume te behouden, inclusief functies via de sociale maribel en de gesco's, en het engagement om de maatregelen uit de momenteel geldende cao's te behouden of anders een evenwaardig initiatief uit te werken, is in dit kader cruciaal. Ook al is te verwachten dat het aantal personeelsleden dat via additionele financiering in de sector tewerkgesteld is, zal afnemen, toch is het belangrijk dat de centra de mogelijkheid blijven hebben om personeel flexibel in te zetten voor contractactiviteiten. Ze vinden het belangrijk dat er één syndicaal statuut is voor alle personeel en dat er voor de bezoldiging van de

additionele medewerkers een flexibel systeem wordt uitgewerkt.

Ik hoop dat ik hiermee een duidelijk beeld heb gegeven over de houding van basiseducatie ten aanzien van het ontwerp van decreet volwassenenonderwijs.

V. UITEENZETTING DOOR MEVROUW FRIEKE VAN ZUNDERT, COÖRDINATOR VAN HET HUIS VAN HET NEDERLANDS ANTWERPEN

Mevrouw Frieke Van Zundert: De huizen van het Nederlands staan achter heel wat aspecten van het ontwerp, vooral die gericht op afstemming en samenwerking. Vandaag focus ik vooral op de bedenkingen, waarbij ik me beperkt tot NT2.

Vandaag wil ik vooral de kern van onze kritiek herhalen. We zijn namelijk tegen de afschaffing van de algemene vrijstelling van inschrijvingsgeld voor cursisten NT2 in CVO's en de bijzonder complexe regeling die ervoor in de plaats komt. We vrezen dat de invoering van de nieuwe regeling tot heel wat administratieve problemen zal leiden, die op hun beurt zullen zorgen voor extra drempels voor de kandidaat-cursisten en een problematische instap in de NT2-lessen van het nieuwe schooljaar.

Het ontwerpdecreet legt een inschrijvingsgeld van 0,5 euro per lesuur op voor NT2-cursussen, met een hele reeks terechte uitzonderingen voor welbepaalde doelgroepen. NT2-lessen blijven gratis voor vier grote categorieën cursisten. Dat zijn de inburgeraars die een inburgeringscontract ondertekend hebben, werklozen die leven van een werkloosheidsvergoeding of een wachtuitkering, cursisten die leven van een leefloon, maatschappelijke dienstverlening of materiële hulp van het OCMW en cursisten die les volgen bij een centrum voor basiseducatie.

Daarnaast zijn nog een aantal kleinere categorieën geheel of gedeeltelijk vrijgesteld. Minister Vandenbroucke maakt zich sterk dat onder de nieuwe regeling nog steeds 80 à 90 percent van de NT2-cursisten zal vrijgesteld zijn van inschrijvingsgeld.

De huizen zijn blij met die vrijstellingen, maar staan nu net als de scholen voor de quasi onmogelijke opdracht om duizenden kandidaat-cursisten duidelijk te maken of en hoeveel ze in september zullen moeten betalen voor hun lessen, en welke bewijs-

stukken ze nodig zullen hebben om vrijstelling van inschrijvingsgeld te bekommen.

De huizen doen hun uiterste best om met onthaalbureaus, VDAB en OCMW's tot werkbare afspraken te komen, maar eigenlijk is het daar nu al te laat voor. Wie zeker wil zijn van een plaatsje in een cursus in september, moet op vele plaatsen nu al inschrijven, terwijl er nog geen duidelijkheid is over de prijs, de attesten of de procedure. We vrezen dat dit alles zal leiden tot het later opstarten van de lessen en tot cursisten die door de administratieve mallemlen afhangen.

Voorts stellen we ons vragen bij het prijsverschil op basis van de leervaardigheid van de cursist. Iemand die laaggeschoold is en les volgt bij een centrum voor basiseducatie betaalt niets. Iemand die traag leert en wordt doorverwezen naar een traject van 180 uur bij een CVO betaalt 90 euro. Wie een traject van 120 uur volgt bij een CVO betaalt 60 euro. De leervaardigheid van de cursist mag de prijs van de cursus niet bepalen.

Voorst wordt geargumenteed dat de vrijstelling voor mensen die een inburgeringscontract ondertekenen, een extra stimulans is voor het inburgeringsbeleid. Ook die logica lijkt ons moeilijk te verdedigen, gezien de doelgroep die het meest behoefte heeft aan een inburgeringstraject, namelijk de laagstgeschoolden. Zij worden op die manier niet gestimuleerd. De huizen pleiten natuurlijk niet voor de invoering van inschrijvingsgeld bij CBE's.

Met het in voege treden van het nieuwe inburgeringsdecreet begin 2007 is de doelgroep van het inburgeringsbeleid sterk uitgebreid. Voortaan hebben alle vreemdelingen met een duurzaam verblijf, nieuwkomers, oudkomers en in het buitenland geboren Belgen recht op een inburgeringstraject.

Al die mensen kunnen tot en met richtgraad 2 gratis Nederlandse les volgen, op voorwaarde dat ze een inburgeringscontract tekenen of een inburgeringsattest kunnen voorleggen. Voor de nieuwkomers onder de inburgeraars zijn de voorbije jaren goede samenwerkingsovereenkomsten gemaakt tussen de huizen en de onthaalbureaus. De oudkomers echter werden tot nu toe uitsluitend door de huizen georiënteerd, of rechtstreeks ingeschreven door de scholen. Het gaat overal om een veelvoud van het aantal nieuwkomers. De meerderheid meldt zich bovendien geconcentreerd aan bij het begin van het nieuwe schooljaar, of aan het begin van het tweede semester.

De onthaalbureaus kunnen de toestroom niet aan. Om een idee te geven: in Antwerpen en Brussel, evenals in Vlaams-Brabant, starten elk jaar in september meer dan 6000 cursisten NT2. Als de meerderheid onder hen naar het onthaalbureau stapt, hetzij uit eerlijke interesse voor een inburgeringstraject, hetzij met het oog op een vrijstelling van inschrijvingsgeld, dan ontstaat daar een immense bottleneck.

De onthaalbureaus zijn ook inhoudelijk niet klaar om de nieuwe doelgroep op te vangen. Er zijn nog geen afspraken gemaakt over het traject dat oudkomers zullen moeten volgen. Er zijn nog geen criteria vastgelegd die bepalen wie vrijgesteld kan worden van bepaalde onderdelen van het traject. Ook de inhoud van het traject is – op enkele experimenten na – nog niet aangepast aan de oudkomers. Op sommige plaatsen is er ook praktisch en organisatorisch niet voor iedereen een geschikt aanbod, bijvoorbeeld geen avondprogramma voor werkende inburgeraars.

In theorie zullen NT2-cursisten die een inburgeringscontract willen ondertekenen, vrijgesteld worden van het betalen van inschrijvingsgeld, maar in de praktijk zal niet iedereen tijdig een inburgeringscontract kunnen ondertekenen, door de wachttijden bij de onthaalbureaus of eenvoudigweg bij gebrek aan aanbod.

Een andere categorie vrijgestelden zijn cursisten die via OCMW of VDAB instromen in een cursus NT2. Dat zou in principe minder problemen moeten opleveren, omdat die vrijstelling nu al voor andere dan NT2-cursussen bestaat.

Kandidaten die door VDAB en OCMW naar de huizen worden doorverwezen, moeten op een vlotte manier aan de nodige attesten geraken. De onderhandelingen met de VDAB en OCMW daarover zijn volop bezig.

De meeste problemen vallen te verwachten bij kandidaat-cursisten zich rechtstreeks en zonder de nodige papieren aanmelden bij een Huis van het Nederlands of een school. De huizen en de scholen beschikken niet over de nodige instrumenten om de verschillende groepen van vrijgestelden te detecteren. Het is ook absoluut niet duidelijk welke attesten de verificatie verwacht en hoe de attesten tijdig in het centrum zullen geraken. De toch al niet sterke doelgroep dreigt over en weer gestuurd te worden op zoek naar de nodige attesten, de startdatum van de lessen te missen, en – wie weet – ook af te haken.

Door de gedeeltelijke overlapping van de doelgroepen van het inwerkingsdecreet en die van het inburgeringsbeleid, dreigen werkzoekenden die zich spontaan bij een huis aanmelden voor een cursus NT2 ook van het kastje naar de muur gestuurd te worden. Een voorbeeld: een werkzoekende meldt zich spontaan aan bij een Huis van het Nederlands. Het huis stuurt de werkzoekende naar VDAB om vrijstelling van inschrijvingsgeld te bekomen. Na intake beslist VDAB dat de persoon behoefte heeft aan maatschappelijke oriëntatie en stuurt de kandidaat terug naar het onthaalbureau. De kandidaat belandt dan opnieuw in het huis of in een school om een specifieke klasgroep te kiezen. Wie dan nog zin heeft om Nederlands te leren, is wel heel erg gemotiveerd. De laagdrempeligheid die de huizen nastreven, is op die manier wel heel ver te zoeken.

Een ander voorbeeld is een kandidaat-cursist die net getrouwd is, en met een visum naar België komt. Hij is nog geen inburgeraar, maar wil zich zo snel mogelijk integreren en wil zo snel mogelijk Nederlands leren. Hij zal moeten betalen voor de cursus. De kans is dan ook groot dat hij beslist om een aantal maanden te wachten tot hij een inburgeringstraject kan volgen. Zijn inspanningen om zich zo snel mogelijk in te burgeren, worden niet beloond, integendeel. We veronderstellen dat dit niet de bedoeling van de overheid kan zijn.

Terzijde wijs ik ook even op de situatie in Brussel, waar BGDA de attesten voor werkzoekenden levert, en OCMW's niet altijd meewerken. Ook hier is tot nog toe bij ons weten geen enkele afspraak gemaakt.

Het inschrijvingsgeld dat een deel van de doelgroep toch zal moeten betalen, de te verwachten administratieve moeilijkheden voor het bekomen van vrijstellingen, de bijkomende inspanningen voor inburgering, bijvoorbeeld de cursus maatschappelijke oriëntatie, de kans op sancties bij afhaken of onregelmatige deelname enzovoort zouden er wel eens kunnen toe leiden dat de goedbedoelde maar weinig efficiënte vrijwilligersinitiatieven opnieuw de kop opsteken.

Zeker de minst sterke leden van de doelgroepen, voor wie een laagdrempelig aanbod absoluut noodzakelijk is, dreigen daarvan de dupe te worden. Dat kan niet de bedoeling zijn van een ontwerp dat in de eerste plaats een professioneel en kwaliteitsvol opleidingsaanbod voor iedereen op het oog heeft.

De Huizen van het Nederlands blijven ervan overtuigd dat het behoud van de algemene vrijstelling

van inschrijvingsgeld voor NT2-cursisten de beste oplossing is voor de geschetste problemen, en dat die oplossing ook inhoudelijk te verdedigen valt. Aangezien de overgrote meerderheid van de cursisten toch vrijgesteld wordt, zal dit voorstel financieel ook weinig gevolgen hebben. Het bespaart bovendien heel wat administratief werk en de daarmee gepaard gaande extrakosten voor de Huizen van het Nederlands, de onthaalbureaus en de scholen.

Als een algemene vrijstelling op langere termijn niet haalbaar is, pleiten de huizen ervoor het invoeren van het inschrijvingsgeld voor NT2 ten minste met één semester uit te stellen, tot alle betrokken actoren er klaar voor zijn, en er voldoende garanties zijn dat de administratieve beslommingen geen nodeloze drempels zullen opwerpen voor bereidwillige NT2-cursisten.

Als ook dat niet haalbaar blijkt, pleiten de huizen voor een gefaseerd invoeren van de nieuwe regeling, waarbij cursisten die hun traject gestart zijn voor september 2007, vrijgesteld blijven van inschrijvingsgeld tot eind richtgraad 2, zoals ook nu het geval is. Starters die meteen op richtgraad 2 beginnen, kunnen dan eveneens vrijgesteld worden van inschrijvingsgeld in afwachting van een definitieve regeling voor de inburgeringstrajecten voor oudkomers en eventuele vrijstellingen voor delen van het traject.

Naast de kwestie van het inschrijvingsgeld – onze meest dringende bekommernis op dit moment – zijn er twee thema's die de huizen willen herhalen. Het ontwerpdecreet maakt het mogelijk dat 12- tot 16-jarigen via een akkoord tussen de secundaire school en een school voor volwassenenonderwijs worden ingeschreven in een NT2-cursus bij een CVO of een CBE. De huizen vragen zich af of dit wel de beste optie is. Los van onze inhoudelijke bedenkingen over jonge leerplichtigen in een onderwijsvorm die uitgedacht is voor volwassenen, vragen we ons af hoe bepaald zal worden in welk type onderwijs, basiseducatie of volwassenenonderwijs, en op welk niveau de jongeren zullen starten.

Het ontwerpdecreet bepaalt dat consortia voor het geheel van de studie- en leergebieden van het volwassenenonderwijs een reeks opdrachten krijgen die voor wat NT2 betreft decretaal zijn toegewezen aan de Huizen van het Nederlands. Het ontwerpdecreet erkent nadrukkelijk de rol van de huizen voor de intake en oriëntering van kandidaat-cursisten. De huizen hadden graag gezien dat het ook gebeurde voor de andere opdrachten, meer bepaald het afstem-

men van vraag en aanbod en de onderlinge afstemming tussen de aanbodverstrekkers. Een knelpunt betreft in ieder geval de niet helemaal gelijklopende werkingsgebieden van consortia en de Huizen van het Nederlands.

VI. VRAGEN VAN DE LEDEN

De heer Werner Marginet: Gaat het CBO akkoord met de volledige modulering, terwijl de vorige sprekers daar voorbehoud bij maken?

Mevrouw Rein De Ryck: Basededucatie is met uitzondering van het onderdeel alfa-NT2 richtgraad 1.2., volledig gemodulariseerd. De indeling van de modules is niet altijd ideaal. De concrete en flexibele toepassing laat soms te wensen over. Op zich hebben we echter geen problemen met de modulaire structuur, integraal.

De heer Ludo Sannen: Wil de federatie voor basededucatie voor Limburg van de algemene regel van één consortium per centrum afwijken?

Mevrouw Rein De Ryck: We zijn in principe voorstander van één centrum basededucatie per consortium. Van meet af aan heeft de federatie het probleem in Limburg erkend. Haar voorstel is altijd geweest drie consortia en drie centra voor basededucatie. Zo blijft het uitgangspunt van een centrum per consortium overeind. Blijkbaar ligt het zeer gevoelig, ook in de bespreking met de CVO's. Het voorstel druist in tegen de vestigingsplaatsen van de CVO's. De federatie wil een goede oplossing. Als dat betekent dat er een uitzondering voor Limburg komt, dan is dat maar zo, maar uitsluitend voor Limburg.

De heer Ludo Sannen: Hoe valt het voorstel drie centra en drie consortia te rijmen met de opmerking dat de Huizen van het Nederlands en de consortia niet altijd samenvallen? In Limburg is er een Huis van het Nederlands en een RESOC. De discrepantie wordt dan alleen maar groter.

Mevrouw Rein De Ryck: Ook in andere regio's vallen de Huizen van het Nederlands en de consortia niet samen, in de steden bijvoorbeeld. Voor het indelen van de consortia zijn er verschillende uitgangspunten gehanteerd. In Limburg is er sowieso al geopteerd voor twee consortia, ook dan wijkt men dus af van het principe. Als er drie centra basededucatie komen,

zullen ze alle drie een voldoende groot volume lessurencursist hebben om erkend te worden.

De heer Jef Tavernier: Men signaleerde me nog twee knelpunten voor basededucatie. Vooreerst is er de 70 percent aanwezigheid voor de berekening van de uren, artikel 94, paragraaf 1. Voor de berekening van het aantal cursisturen komen cursisten in aanmerking die vanaf het moment van de inschrijving aan minstens 70 percent van de vorming geparticipeerd hebben. Dat is problematisch voor de participanten maar ook voor de centra wier subsidie ervan afhangt. Is dat volgens de vertegenwoordiger van basededucatie geen probleem?

Gezien de specificiteit van het aanbod, is de initiële opleiding een belangrijk aandachtspunt. Ook de opleiding van leerkrachten is belangrijk. Is de federatie akkoord met de huidige regeling of zijn bijkomende maatregelen nodig?

Mevrouw Rein De Ryck: Ik heb binnen de sector nog geen opmerkingen gehoord over de 70 percentregel. Die was afgesproken in de onderhandelingen waar we bij betrokken waren. Ik heb wel gezegd dat het financieringssysteem nieuw is. We werken nu met een systeem van telling van deelnemersuren waarbij de afwezigheid, al dan niet verwittigd, op elk moment geregistreerd wordt. In het nieuwe financieringssysteem zullen de luc's geteld worden op het één-derde-moment. We hebben al twee keer geoefend met verificatie. De interpretatie van de regelmatige aanwezigheid was nogal afhankelijk van de verificateur. Er was dus geen vast systeem. Duidelijke afspraken en een regeling die elke verificateur op dezelfde manier kan toepassen, zijn dus nodig. Oorspronkelijk hield het percentage ook de verwittigde afwezigen in. De centra hebben zelf gezegd dat de administratieve rompslomp met attesten te groot zou zijn. De 70 percent is dus een compromis. Ik kan nog niet inschatten of het een goed systeem zal zijn, daarvoor is het te nieuw. Onze onderhandelaars vonden het aanvaardbaar.

Er bestaat nu een voortgezette opleiding basededucatie. In het kader van het ontwerp zal het zo zijn dat iedereen die in de basededucatie werkt, een pedagogische opleiding moet hebben. Dat neemt een motivatie voor de voortgezette opleiding weg. We blijven echter vragende partij voor een goede navorming. Het VOOB organiseert navormingsactiviteiten en dat willen we graag behouden. Het kan een opdracht zijn

van het nieuwe ondersteuningscentrum voor het volwassenenonderwijs.

VII. UITEENZETTING DOOR MEVROUW MIA VAN HUMBEECK, AFDELINGSHOOFD A.I. SECTORALE NETWERKING SYNTRA VLAANDEREN

Mevrouw Mia Van Humbeeck: In het kader van beter bestuurlijk beleid is Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen opgericht bij het decreet van 1 april 2006. In onze missie hebben we een dubbele kerntaak gekregen. Het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra-Vlaanderen waarborgt een kwalitatief en specifiek vormingsaanbod voor jongeren en volwassenen die een professionele loopbaan ambiëren. Syntra wil een draaischijf zijn voor een kwaliteitsvolle kennisbor- ging en -spreiding van de ondernemersvorming.

Die dubbele missie weerspiegelt zich in de organi- satiestructuur. Er zijn twee afdelingen. De afdeling sectorale netwerking neemt de curriculumontwikke- ling en de organisatie op zich. De draaischijf onder- nemerscompetenties bouwt een kenniscentrum uit en verspreidt de inhoud en de methodieken van de ondernemingsvorming.

Het Syntra-netwerk hanteert het principe van levens- lang leren. In de leertijd leren 15-16-jarigen alterne- rend. Ze werken vier dagen bij een patroon-opleider en volgen een dag per week les in een centrum. De 18-plussers bereikt Syntra met zijn ondernemersop- leiding: cursussen van bedrijfsbeheer en beroepsken- nis worden afgewisseld met stage. Voorts heeft Syntra nog korte modules voor voortgezet leren.

Syntra-Vlaanderen is de erkennende, subsidiërende en toezichhoudende overheid. De centra organiseren de cursussen en worden dus erkend en gesubsidieerd door het agentschap.

Syntra heeft een specifiek opleidingssysteem. Ook de structuur van het systeem is speciaal, het is immers een feitelijke PPS-constructie. Syntra-Vlaanderen is een Vlaamse openbare instelling met privaatrechter- lijke erkende vzw's. Het bestuur van de Syntra-vzw's is in handen van de kmo-organisaties. Gezien de doelgroep zijn de opleidingen beroeps- en onderne- mingsgericht. De methodiek is specifiek: de docent komt uit het beroepsleven en gaat er onmiddellijk na de les weer naar toe. Via alternatie is praktijkleren het

principe. De programma's worden opgesteld op basis van de behoeften van de sector. Ze worden trouwens ook uitgewerkt door de sector, beroepsfederaties en sectorfondsen. Waar het kan, steunen de program- ma's op beroepsprofielen.

De leeromgeving of de biotoop van het Syntra- leven is dat van de volwassenen, de professionelen, de medewerkers kmo, de zelfstandigen, de kaderle- den en de bedrijfsleiders. Zij gaan in een disciplinair spanningsveld met elkaar om. Die aspecten geven het Syntra-opleidingsaanbod een eigenheid in vergelij- king met VDAB en onderwijs.

Dat brengt me bij de analyse van het ontwerpdecreet volwassenenonderwijs. Syntra heeft enkele jaren gele- den een schaaloptimalisatie doorgevoerd. Voorheen waren er 15 centra met 22 verschillende lesplaatsen. De centra waren beperkt in schaal en mogelijkheden. Na de fusie zijn er nu vijf regionale gehelen: West, Midden-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant, Limburg, Brussel. In totaal zijn er ongeveer 80.000 cursisten.

De dertien regionale consortia kunnen zorgen voor complementariteit en samenwerking tussen verschil- lende opleidingsverstrekkers. Het Syntra-netwerk is ervan overtuigd dat de afstemmingsoefening dient te gebeuren, maar met aandacht voor de eigenheid en de doelgroepen van elk systeem. Ik verwijs naar onze samenwerking met VDAB voor opleidingen onder- nemerschap voor werkzoekenden. Zij screenen de kandidaten, wij leiden ze op. We willen graag samen- werken met het volwassenenonderwijs. Nu reeds zijn er samenwerkingsinitiatieven op vlak van uitrusting, methodieken, e-learning enzovoort met VDAB. We willen die samenwerking zowel institutioneel als op het terrein opentrekken naar het volwassenenonder- wijs.

Voor de financiering komen er drie parameters: de cursisturen, de leerkrachten en de groepsgrootte. Het Syntra-netwerk werkt al een aantal jaren met outputfinanciering. Die wordt gebaseerd op resul- taten. De output wordt bepaald door het aantal leerlingen dat deelneemt aan de examens te verme- nigvuldigen met het aantal erkende georganiseerde cursussen. Elk jaar wordt een deel van de middelen geprefinancierd. In het kader van de interne kwali- teitszorg worden de centra om de drie jaar geëvalu- eerd. Zij kunnen dan een bonus verdienen, op basis van metingen van de naam- en productbekendheid, het marktaandeel, de klantentevredenheid, de effecti- viteit en de kwaliteitszorg.

In het ontwerp worden de inschrijvingsgelden verhoogd om de verantwoordelijkheid over het eigen leren bij de cursist te leggen. Syntra-Vlaanderen kan daarmee akkoord gaan. Kansengroepen zoals werkzoekenden worden uiteraard op een andere manier behandeld. Voor hen wordt het inschrijvingsgeld verlaagd of de opleiding is zelfs gratis. Syntra vraagt te onderzoeken of die verlaging inderdaad drempelverlagend is voor de kansengroepen. Zo ja, kunnen de verschillende opleidingsvormen dan afspraken maken zodat de kansengroepen overal hetzelfde inschrijvingsgeld moeten betalen?

Het aanbod wordt maatwerk door de modulering, de aandacht voor elders verworven competenties en eerder verworven kwalificaties. Het Syntra-netwerk juicht die evolutie toe vooral als ook de praktijkopleiding een waarde krijgt in de kwalificatiestructuur. Ook de uitwisselbaarheid van modules die de overstap van het ene naar het andere opleidingssysteem vergemakkelijkt, is positief.

Kansengroepen krijgen specifieke aandacht in het ontwerp. De draaischijf 'ondernemerscompetenties' heeft van de Vlaamse Regering de opdracht gekregen een doelgroepenbeleid uit te werken. De reden was dat bepaalde doelgroepen onvoldoende doorstromen naar ondernemerschap en onvoldoende participeren aan opleiding en vorming. Syntra-Vlaanderen onderneemt specifieke acties voor kansengroepen zoals werkzoekenden, allochtonen, kansarmen, vrouwen, knelpuntberoepen, hoger geschoolden zonder economische vooropleiding, nieuwe marktsegmenten, ondernemers en medewerkers kmo. Samenwerking met andere partners dan VDAB is dus zeker mogelijk.

Een aspect van het aanbod, namelijk het hoger beroepsonderwijs geniet de aandacht van het Syntra-netwerk. Het hoger beroepsonderwijs wil een nieuw aanbod ontwikkelen en een bestaand aanbod integreren in de arbeidsmarktgerichte kwalificaties. Het zou een certificaat krijgen dat eventueel kan leiden naar een professionele bachelor.

Een drietal jaar geleden heeft het Syntra-netwerk van jongvolwassenen de vraag gekregen voor een arbeidsmarktgerichte en praktijkgerichte dagopleiding voor professioneel leren. Die opleidingen bestaan en hebben hoge effectiviteitscijfers. Over het algemeen is na vijf jaar 50 percent van de afgestudeerden aan onze ondernemersopleidingen, bedrijfsbeheer en beroepskennis aan de slag in de sector. Voor voornoemde

dagopleiding is dat percentage 70 tot 75 percent. Krijgt het aanbod van Syntra een plaats in het hoger beroepsonderwijs dat verder gaat dan enkel een samenwerkingsverband met onderwijsinstellingen of het verzorgen van opleidingen binnen modules? Kunnen door Syntra uitgereikte certificaten binnen een HBO-traject gevalideerd worden? Zo kunnen ze dan een opstap zijn voor de erkenning als professionele bachelor in het kader van de kwalificatiestructuur. Kan het Syntra-netwerk vanuit de professionele opleidingen gericht op de arbeidsmarkt zelf als initiatiefnemer voor een samenwerkingsverband fungeren?

Het ontwerp benadrukt de kwaliteitszorg bij de navorming van lesgevers. Zal samenwerking voor hoger beroepsonderwijs impliceren dat het Syntra-netwerk zich aan de kwaliteitsvoorwaarden van het hoger onderwijs dient te onderwerpen? Syntra heeft zelf een eigen systeem, PROZA, op poten gezet. Daarbij wordt een beleidsplan en -strategie omgezet naar kernprocessen. De effectiviteit van de kernprocessen wordt gemeten door middel van de personeels- en cursistentevredenheid, de impact op de maatschappij en de resultaten van de Syntra. Dat gebeurt zowel met zelfevaluatie als met externe metingen. Er is ook een driejaarlijkse visitatiecommissie. De verbeterpunten die daaruit voortkomen, worden opnieuw in actieplannen opgenomen. De cyclus start dan opnieuw.

Kortom, Syntra is voor afstemming, maar de eigenheid van elke opleidingsverstrekker moet behouden blijven. Syntra wil graag samenwerken en wil ook een rol spelen in het hoger beroepsonderwijs.

VIII. UITEENZETTING DOOR DE HEER FRANS LEROY, AFGEVAARDIGD BESTUURDER VDAB

De heer Frans Leroy: VDAB heeft dit ontwerp bekeken vanuit zijn twee decretale rollen. Als arbeidsmarktregisseur bekijkt hij of het ontwerp kansen biedt om de arbeidsmarkt doelmatiger te organiseren en uit te bouwen. VDAB heeft ook een rol als opleidingverstrekker.

VDAB heeft het ontwerp getoetst aan drie criteria. De beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering legt aan VDAB op de leerkansen voor kansengroepen te optimaliseren. Draagt het ontwerp bij tot de drempelverlaging voor groepen die het moeilijk hebben op

de arbeidsmarkt en het juiste leertraject niet hebben doorlopen? Een tweede criterium is of het ontwerp de samenwerking tussen de publiek gefinancierde opleidings- en onderwijsverstrekkers bevordert. Het derde criterium speelt op langere termijn. Past het ontwerp in het competentie- en loopbaandenken? Dat is immers het beleidsmodel in de transitionele arbeidsmarkt van morgen. Het ontwerp kan de toetsing aan die drie criteria in ruime mate doorstaan.

Wat de drempelverlaging betreft, is VDAB het ermee eens dat de lerenden gedeeltelijk zelf geresponsabiliseerd moeten worden. Dat uit zich onder meer in een financiële bijdrage voor de opleiding. Dat is trouwens ook zo in het werkgelegenheidsbeleid. Bij de opleidingscheques moeten werknemers een deel van de opleidingskost zelf betalen. De VDAB-reglementering zegt dat werkzoekenden kosteloos opleiding moeten kunnen volgen in hun traject naar werk. VDAB stelt vast dat na het VLOR-advies de tekst van het voorontwerp van decreet aangepast is. In artikel 109, §3, wordt een kosteloze opleiding gewaarborgd aan werkzoekenden die een trajectbegeleiding krijgen. Althans, die werkzoekenden worden vrijgesteld van de betaling van het inschrijvingsgeld. Op dat punt strookt het ontwerp met het mainstreambeleid van VDAB voor opleidingskosten voor werkzoekenden.

Nochtans rijst de vraag of artikel 121 geen bijkomende drempels opwerpt voor werkzoekenden. Dat artikel heeft het over de cursuskosten en in het VDAB-beleid vallen de cursuskosten ten laste van de organisatie en niet van de werkzoekenden. Dat is een aandachtspunt dat moet getoetst worden aan het algemene uitgangsprincipe van artikel 109, §3.

Het is positief dat modules om het even wanneer tijdens het schooljaar kunnen starten. Dat komt ten goede aan leertrajecten die een onderdeel vormen van arbeidsmarkttrajecten.

In artikel 24 staat dat de Vlaamse Regering voor bepaalde doelgroepen kan afwijken van het minimale aantal lestijden van een opleiding. Ik hoop dat niet alleen meer, maar ook minder lestijden mogelijk worden. Als arbeidsmarktregisseur wil VDAB dat werkzoekenden de kortste weg naar werk volgen. Het kan niet de bedoeling zijn om langere leertijden te organiseren, ook niet voor bijzondere doelgroepen. Andere vormen van leertrajecten of combinaties van leertrajecten in schoolse omgevingen en op de werkvloer kunnen evengoed remediëren aan leerachterstanden

dan klassikale leertrajecten. VDAB hoopt dat artikel 24 in beide richtingen kan geïnterpreteerd worden.

Het ontwerp biedt heel wat kansen voor samenwerking. Ter illustratie verwijs ik naar de activerings- en keuzebegeleidingsactiviteiten, 'blended' leren, gecombineerd onderwijs, EVC, het hoger beroepsonderwijs, nieuw gekwalificeerde trajecten. Dat zijn allemaal mogelijkheden om de banden tussen de publieke opleidingsverstrekkers nauwer aan te halen.

Als voorzitter van DIVA heb ik het deel over samenwerking met bijzondere aandacht gelezen. De DIVA-partners, zowel de onderwijskoepels als Syntra, VDAB, CBE's, CVO's, willen complementair werken. In die zin zou het woord concurrentiepositie op een plaats in de memorie van toelichting best geschrapt worden. Dat woord strookt helemaal niet met de zienswijze van publieke opleidings- en onderwijsverstrekkers in DIVA. Gelukkig wijst de memorie van toelichting wel op de noodzaak van complementaire samenwerkingsverbanden.

Ik benadruk dat omdat onderwijs- en opleidingspartners samen gebrainstormd hebben over DIVA. Waar kunnen we elkaar versterken? Het ging niet alleen over traditionele thema's als infrastructuur maar ook over inhoudelijke thema's. We moeten samen werken aan een loopbaanbeleid dat zowel levenslange als levensbrede componenten bevat. De samenwerking zal zich vooral in de praktijk moeten waarmaken. De memorie van toelichting en de decreettekst drukken de wil van de decreetgever uit: alle publiek gefinancierde opleidingsverstrekkers moeten voortaan nauwer samenwerken. Wij juichen dit ontwerp van decreet toe. Laat ons voortaan in termen van complementariteit redeneren.

Schrijft dit decreet zich in in een benadering van loopbaanplanning of loopbaanbegeleiding? Opent het loopbaanperspectieven voor alle burgers? We kijken in de eerste plaats naar zelfsturende loopbaaninitiatieven.

Dit ontwerp van decreet komt daar in grote mate mee overeen. Het had misschien duidelijker gekund, maar Vlaanderen zit nog in een transitiefase. Alle publieke opleiders en onderwijsverstrekkers zijn er om de loopbaan van het onderwijspersoneel te steunen, te faciliteren en te valideren. Dat is de meerwaarde van het nieuwe 'mission statement' van DIVA. Alle onderwijspartners dragen in dit opzicht niet alleen meer verantwoordelijkheid, maar ook de verantwoor-

delijkheid om zich te integreren in één zelfsturend systeem van loopbaanplanning waarvan de klant – de burger – het stuur zelf in handen heeft.

In die zin zijn we gelukkig dat een aantal termen na het VLOR-advies zijn uitgeklaard. Het gaat om termen in verband met trajectbegeleiding. Trajectbegeleiding doet zich immers in verschillende componenten en levenssferen voor. Een aantal mogelijke terminologische discussies zijn op voorhand uitgeklaard door het begrip leertrajectbegeleiding duidelijk te definiëren. De complementariteit van dit ontwerp met andere vormen van trajectbegeleiding wordt daardoor duidelijk. Het ontwerp van decreet doorstaat de toets van de loopbaanvisie, al had men dat beter kunnen aangeven in de memorie van toelichting.

IX. VRAGEN VAN DE LEDEN

De heer Werner Marginet: Heeft mevrouw Van Humbeeck de indruk dat samenwerking en complementariteit vlot verlopen? Verwacht zij praktische problemen?

Mevrouw Van Humbeeck had het over het aanbod van het hoger beroepsonderwijs. Is daarover overleg gepleegd met de minister in de aanloop van dit ontwerp van decreet?

Mevrouw Mia Van Humbeeck: Complementariteit betekent regionale samenwerking. Voor onze fusie waren er meerdere lesplaatsen. Het heeft heel wat energie gekost om op dit punt tot samenwerking te komen. Afspraken maken met andere opleidingsverstrekkers zal een duidelijk kader vergen. Er zal een aantal moeilijkheden overwonnen moeten worden.

De heer Werner Marginet: Is dit ontwerp van decreet een goed kader daarvoor?

Mevrouw Mia Van Humbeeck: Voor ons is dat vrij vaag opgenomen in het decreet. Samenwerking en afstemming zijn goed, mits er respect is voor eigenheid, doelgroep en de huidige opleidingseffectiviteit. Dat laatste veronderstelt wel een studie van alle opleidingsverstrekkers.

Over het aanbod is geen overleg gepleegd met de minister.

Mevrouw Kathleen Helsen: Is het wenselijk dat zowel Syntra als VDAB voortaan deel uitmaken van de consortia?

De heer Frans Leroy: Ik zal antwoorden als vertegenwoordiger van de VDAB maar ook als voorzitter van DIVA. Voor ons is dat niet absoluut noodzakelijk. Alle DIVA-partners hebben het ‘mission statement’ ondertekend en zullen met elkaar samenwerken. De partners beseffen dat de omvang van de uitdaging en de beperkte middelen hen als het ware verplichten samen te werken. Ik geloof sterker in hun voluntarisme dan in harde decretale bepalingen. Inzake samenwerking volg ik de memorie van toelichting. Hier wordt samenwerking bepleit vanuit de centra voor volwassenenonderwijs. In een ontwerp van decreet betreffende het volwassenenonderwijs kan samenwerking niet worden opgelegd ten aanzien van de andere partners. Wat wel mogelijk is, is een omkaderend parlementair initiatief om de samenwerkingsbereidheid van de verschillende opleidings- en samenwerkingsverstrekkers te focussen. Wij voelen de behoefte niet aan een bijkomend orgaan. De opleidingsbehoeften van het arbeidsmarktbeleid worden mee bepaald door de sociale partners in de subregionale organen.

Mevrouw Mia Van Humbeeck: Ik sluit me aan bij wat de heer Leroy zegt over DIVA. In het kader van DIVA moet een incentive geboden worden om afstemming op het veld waar te maken. Het mag niet bij praten blijven.

De heer Jef Tavernier: Het verbaast me dat men naast elkaar blijft. Op de vraag over het hoger beroepsonderwijs antwoordt Syntra impliciet dat met dezelfde leeftijdsgroep wordt gewerkt maar dat de structuren naast elkaar staan. Voordelen van het volwassenenonderwijs worden ofwel in vraag gesteld ofwel opgeëist. Zit het specifieke van de VDAB in het opleidingsaanbod? Het zijn korte marktgerichte opleidingen. Het volwassenenonderwijs biedt opleidingen aan die één semester duren. Bij Syntra zijn de opleidingsdoelstellingen anders. Het gaat niet om werknemers maar om zelfstandigen. Syntra heeft een eigen structuur en wil blijkbaar niet dat het volwassenenonderwijs in hun vijver komt vissen.

Mevrouw Mia Van Humbeeck: Ik begrijp dat de heer Tavernier een en ander scherp stelt, maar wij waren verbaasd toen we plots het hoger beroepsonderwijs zagen verschijnen.

Wij hebben gewoon ingespeeld op een marktvraag. Heel wat jonge volwassenen vragen Syntra een professionele opleiding waarmee ze aan de slag kunnen als zelfstandige of als kmo-medewerker. Voorts willen ze een praktijkgerichte opleiding met lesgevers uit de praktijk en gesteund door de sector. De opleiding

wordt ontwikkeld op vraag van de sector. Wij geven die mensen een diploma. We merken nu dat iets vergelijkbaars ontstaat binnen het hoger beroepsonderwijs en binnen een andere structuur. Men heeft het over een certificaat als opstap naar een professionele bachelor. Wij vragen dezelfde opstap in het kader van de kwalificatiestructuur.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw De Win en de heer Wille hadden het over artikel 109: de vrijstelling voor de niet-werkende werkzoekende die een wacht- of werkloosheidsuitkering genieten. Dat is gekoppeld aan de vraag of de VDAB de trajecten erkent als een traject naar werk. Hoe waarborgen we rechtszekerheid, voorspelbaarheid en gelijkheid? Zal dat door VDAB Brussel gebeuren? Is dat afhankelijk van het beleid van de VDAB-regioverantwoordelijke? Kan de VDAB op voorhand de zekerheid geven dat het gevolgde traject erkend wordt als een traject naar werk?

Valt het voor dat mensen die geen aanspraak maken op wacht- of werkloosheidsuitkering zich inschrijven in een traject? Ontbreekt in dit ontwerp van decreet geen bepaling ten voordele van de herintreders? Ook zij moeten gestimuleerd worden?

De heer Ludo Sannen: De heer Leroy ziet de noodzaak niet in van een bijkomend decretaal initiatief. Het is nochtans onze bedoeling de consortia sterk genoeg te maken zodat ze samenwerken met Syntra en VDAB. En dat niet alleen op basis van incentives of goede wil. Ik denk dat de decreetgever een initiatief moet nemen om samenwerking in een aantal gevallen afdwingbaar te maken. Dat veronderstelt geen nieuwe structuur. We hebben al een discussie gehad over de toekomstige organisatie van het hoger beroepsonderwijs. Er is toen gepleit voor stroomlijning, kwaliteitsgarantie en samenwerking met hogescholen en CVO's. Misschien kan Syntra zo'n aanbod doen, maar dan moet dat wel in samenwerking. De decreetgever mag daarbij niet louter van incentives en goede wil uitgaan.

De heer Frans Leroy: Als regisseur op de arbeidsmarkt en met de sluitende aanpak komen we meer en meer terecht bij langdurig werkloze werkzoekenden die structureel uitgesloten zijn van arbeidsmarkt en samenleving. We moeten ervoor zorgen dat deze groep optimale werkkansen krijgt. We redeneren niet meer in termen, zoals aangehaald door de heer Tavernier. We besteden heel wat uit aan CVO's. We hebben een samenwerkingsakkoord met de centra voor basiseducatie. Zij zijn best geplaatst om problemen als laaggeletterdheid aan te pakken.

Ons opleidingsaanbod is beroepsgericht, vraaggedreven en sectoraal gevalideerd. We houden dat aanbod in stand voor de werkzoekende, maar ook in de wetenschap dat er andere evenwaardige beroepsgerichte onderwijs- en opleidingscontexten zijn. Binnen DIVA zitten VDAB, Syntra en onderwijskoepels samen. Wat wordt waar georganiseerd? Met welke infrastructuur werkt men? Welke capaciteit is nog open? Wij kunnen werkzoekenden die een hotelopleiding volgen naar een hotelschool sturen. Scholen kunnen jonge lersers naar een VDAB-centrum sturen. Wij beschikken over vrachtwagensimulators waar het onderwijs gebruik van kan maken. We zoeken naar complementariteit. Ons aanbod blijft vraaggericht. Heel wat werkzoekenden beschikken niet over de nodige vaardigheden om in het beroepsonderwijs te stappen. Wij willen daarom nader samenwerken met de CVO's en de centra voor basiseducatie.

Ik spreek me niet uit over het hoger beroepsonderwijs zolang er geen formele beleidsnota is. Het zal vooral arbeidsgericht benaderd worden, heb ik begrepen. De VDAB kan als regisseur zeggen welke arbeidsgerichte knelpunten Vlaanderen kent. Welke partner een knelpunt aanpakt, is voor ons van secundair belang.

Het traject is zowel juridisch als feitelijk gedefinieerd. Juridisch in ons decreet en feitelijk in een trajectovereenkomst. Elke werkzoekende die een traject krijgt, krijgt een trajectovereenkomst dat het traject naar werk met de modules omschrijft. Er is zekerheid op beleidsniveau. Bovendien zijn de beleidsmatige waarborgen vertaald in een trajectovereenkomst.

De sluitende aanpak bestaat uit een preventief onderdeel. Alle nieuwe werkzoekenden – uitkeringsgerechtigd of niet – komen daarin terecht. Als spontane sollicitaties en matching niet werken, leidt de preventieve aanpak tot trajectopname. De curatieve aanpak is gericht op de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen.

Ik wil absoluut niet de plaats van de decreetgever innemen. Alleen zijn er verschillende manieren om een doelstelling te bereiken. In de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering staan samenwerkingsdoelstellingen voor VDAB en DIVA. Dat is voor ons even bindend als een decreet.

De heer Jef Tavernier: Hoe hoog is het inschrijvingsgeld bij Syntra?

Mevrouw Mia Van Humbeeck: Het inschrijvingsgeld wordt bepaald door de kostenstructuur van het cen-

trum en door de opleidingskosten. Er wordt eveneens rekening gehouden met de subsidies van het Vlaams Agentschap Ondernemersvorming. Het inschrijvingsgeld is niet in elk centrum gelijk. Ik kan niet onmiddellijk een idee geven van de gemiddelde prijs van een cursus.

De heer Jef Tavernier: Wij hebben het hier over inschrijvingsgeld en niet over kosten. U moet mij toch een idee kunnen geven van de grootorde van een ondernemersopleiding.

Mevrouw Mia Van Humbeeck: Dat varieert sterk. Is het een cursus waarvoor veel uitrusting nodig is? Ik kan onmogelijk één bedrag noemen.

De heer Jef Tavernier: Wordt een onderscheid gemaakt tussen inschrijvingsgeld en kosten? Zijn voor bepaalde kansengroepen vrijstellingen mogelijk? Hoe worden die vrijstellingen betaald?

Mevrouw Mia Van Humbeeck: Werkzoekenden die in een traject naar werk worden doorverwezen, krijgen hun opleiding gratis. Hun inschrijvingsgeld wordt betaald door VDAB. Wij pleiten daarom voor een gelijke behandeling van alle kansengroepen door alle opleidingsverstrekkers.

X. UITEENZETTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BOSCH, ALGEMEEN SECRETARIS VSOA ONDERWIJS

De voorzitter: Tijdens de regeling van de werkzaamheden werden de onderwijsvakbonden niet voorgesteld. Ik ben benaderd door de verschillende onderwijsvakbonden. Ze drongen erop aan gehoord te worden. Na een elektronische raadpleging van alle commissieleden zijn de vakbonden alsnog uitgenodigd. De heer Van den Bosch van het VSOA heeft gereageerd.

COC heeft een uitvoerige reactie gestuurd. Het laat weten dat de uitnodiging te laat is verstuurd, vindt dat alles behalve ernstig en een uiting van weinig respect. Het standpunt van COC is kenbaar gemaakt in stuk 1201/1. Deelnemen aan de hoorzitting zou geen nieuwe elementen aan het daglicht brengen. COC vindt het niet keurig dat het ontwerp van decreet op één dag wordt besproken en goedgekeurd. Dat de commissie het personeel aanvankelijk niet als een betrokkene beschouwde, is volgens COC een kaakslag aan die personeelsleden. Het personeel van de

centra voor volwassenenonderwijs wordt in dit ontwerp van decreet een verregaande vorm van flexibiliteit gevraagd.

De heer Luc Van den Bosch: Dat ik hier alleen zit, betekent niet dat het vakbondsfront gebroken is. Ik onderschrijf de opmerkingen van COC volledig. Gezien de laattijdige uitnodiging heeft VSOA Onderwijs geen tekst kunnen voorbereiden. Ik zal me beperken tot het protocol ingediend bij het voorontwerp van decreet.

VSOA Onderwijs heeft in dat protocol enkele juridische opmerkingen gemaakt bij het voorontwerp. In artikelen 73, 65 en 69 staan bepalingen over de bevoegdheidsoverheveling naar de consortia. Zo wordt de onderwijsbevoegdheid overgeheveld en de bevoegdheid om extra vestigingsplaatsen aan te vragen overgeheveld. Gezien de structuur van het gemeenschapsonderwijs is er volgens ons een bijzonder decreet nodig. De minister en zijn medewerkers waren het daar niet mee eens. De Raad van State heeft ons uiteindelijk gelijk gegeven.

De decreten van minister Vandenbroucke worden vaker en vaker volmachtendecreten. Ik vind dat erg. De commissieleden worden zo notarissen of klerken. Eindtermen, ontwikkelingsdoelen en basiscompetenties moeten door het Vlaams Parlement bepaald worden en niet door de Vlaamse Regering. De minister en zijn medewerkers zijn het daar niet mee eens. De Raad van State geeft ons opnieuw gelijk. Ik betreurt dat de minister – alweer – niet ingaat op het advies van de Raad van State. Omdat ik even koppig ben als de minister, zal ik het Grondwettelijk Hof de vraag stellen of dat niet in strijd is met artikel 24, §5, van de Grondwet of met het legaliteitsprincipe. De Raad van State zegt dat het besluit van de Vlaamse Regering over de basiscompetenties minstens bekrachtigd moet worden door het Vlaams Parlement.

Op twee vlakken wordt de kar voor het paard gespannen. De minister schrijft eerst een ontwerp van decreet om vervolgens een visie op te stellen over het hoger beroepsonderwijs. Ik zou het anders doen.

Het Vlaams regeerakkoord wil samenwerking tussen de consortia en de andere onderwijsverstrekkers. In dit ontwerp van decreet moeten de consortia Syntra en VDAB rationaliseren. Sommigen dromen over samenwerkingsverbanden. Ik geloof dat wat in het regeerakkoord staat over afstemming en gelijk lopen hier hardgemaakt moet worden.

XI. VRAGEN VAN DE LEDEN

De heer Werner Marginet: Het zal de spreker misschien verwonderen, maar ik kan de vakbonden op veel punten bijtreden. Klopt het dat de berekening van de prestatienoemer overeenkomt met het hoger onderwijs?

De heer Luc Van den Bosch: Ik denk dat er geen prestatienoemer is in het hoger onderwijs.

De heer Jef Tavernier: Ik heb een probleem met de sector basiseducatie. Op dit ogenblik staat deze sector los van het volwassenenonderwijs. Dit ontwerp van decreet zorgt voor integratie. Er ontstaat daarvoor een probleem met het personeelsstatuut. Klopt het dat VSOA Onderwijs niet gekeken heeft naar de gevolgen voor het personeel en de structuur van basiseducatie?

De heer Luc Van den Bosch: Dat klopt niet. Ik weet echter niet of dat in het dossier staat. Gelet op een advies van de Raad van State mag niet officieel onderhandeld worden over basiseducatie. Wij hebben wel een standpunt ingediend. VSOA Onderwijs wil dat alle afspraken uitgevoerd worden. Voor wat juridisch onuitvoerbaar blijkt, vragen wij een gelijkwaardig alternatief.

Basiseducatie valt onder ACLVB. Ik spreek enkel namens VSOA Onderwijs. Ik vind het niet goed dat basiseducatie los blijft van onderwijs. Ik verneem dat de betrokkenen geopteerd hebben voor een contractueel statuut, al heb ik daar mijn twijfels over. Deze mensen moeten onder het onderwijsstatuut vallen met behoud van hun eigenheid. De huidige toestand is niet houdbaar op lange termijn.

De heer Jef Tavernier: Er is dus een informele toezegging om de verworvenheden van de cao over te nemen.

De heer Luc Van den Bosch: In de bundel zit een engagement van de overheid. De overheid zal alle verworvenheden en afspraken honoreren. De overheid zal voorts minstens een gelijkwaardige oplossing zoeken

als dat technisch onmogelijk blijkt. Dat is meer dan een informele toezegging. Het is een contract.

De verslaggever,

Kathleen
HELSEN

De voorzitter,

Monica
VAN KERREBROECK